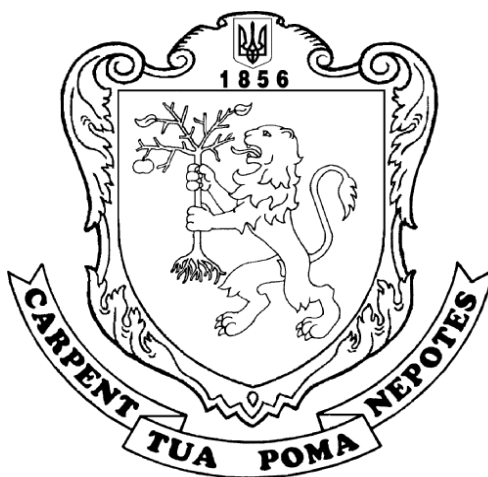

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ФАКУЛЬТЕТ АГРОТЕХНОЛОГІЙ ТА ОХОРОНИ ДОВКІЛЛЯ
КАФЕДРА СТАЛОГО ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ**

ЗВІТ

**про результати опитування здобувачів
спеціальності Н2 «Екологія» РВО «Доктор філософії»
щодо оцінювання якості освітньо-наукової програми
«Екологія» та надання освітніх послуг (2024-2025 р.)**

Дубляни 2025

ЗМІСТ

Стор.

Вступ.....	3
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ.....	5
1. Результати анкетування щодо оцінки якості ОНП «Екологія» та рівня організації навчання в аспірантурі.....	5
2. Результати анкетування щодо конфліктних ситуацій під час навчання на ОНП «Екологія».....	19
Висновки.....	25

ВСТУП

З метою оптимізації та підвищення ефективності навчального процесу на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у Львівському національному університеті ветеринарної медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького проводиться опитування серед аспірантів. Це дослідження спрямоване на отримання об'єктивної оцінки організації та якості навчання в аспірантурі з точки зору самих здобувачів.

Метою анкетування здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОНП «Екологія» спеціальності Н2 - Екологія є оцінка якості ОНП, дослідження рівня та організації навчання в аспірантурі університету, а також аналіз рівня та організації вирішення конфліктних ситуацій, спрямований на виявлення проблемних аспектів у цій сфері. Основною метою опитування є з'ясування поглядів здобувачів ступеня доктора філософії щодо якості ОНП, реального стану навчального процесу в аспірантурі, виявлення існуючих проблем.

Анкетування було проведено з метою оцінити рівень задоволеності аспірантів наповненням ОНП «Екологія», організацією навчального процесу, в тому числі якості викладання, доступності навчальних матеріалів та ефективності наукового керівництва, виявити проблемні аспекти в організації навчання, такі як недостатня підтримка наукових досліджень, обмеженість доступу до необхідних ресурсів або невідповідність навчальних програм актуальним вимогам, дослідити рівень та ефективність вирішення конфліктних ситуацій, що виникають в процесі навчання, та визначити, чи існують ефективні механізми для їх врегулювання, зібрати пропозиції аспірантів щодо покращення організації навчання та вирішення конфліктних ситуацій.

Опитування є анонімним, проводилося за розробленою анкетною, яку було конвертовано в Google форму та надіслано кожному здобувачеві на його власну електронну адресу. Анкетування, результати якого

представлені у цьому звіті, проведено упродовж березня 2025 року. У ньому взяли участь 7 респондентів – з 8, які на даний час навчається в аспірантурі університету за спеціальністю Н2 «Екологія», здатні дати об'єктивні відповіді на поставлені запитання. Організатори не ставили за мету деталізувати думку аспірантів стосовно окремих аспектів організації виконання освітньо-наукової програми «Екологія», оскільки за невеликої кількості респондентів та індивідуалізації їх навчальних планів це могло вплинути на анонімність опитування. Результати опитування розглянуті та проаналізовані на засіданні кафедри сталого природокористування та захисту довкілля (протокол № 12/2 від 20 березня 2025 року), вченої ради факультету агротехнологій та охорони довкілля (протокол № 11/2 від 20 березня 2025 року) та розміщені на сайті університету.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ

1. Результати анкетування щодо оцінки якості ОНП «Екологія» та рівня організації навчання в аспірантурі

Відповідність навчання в аспірантурі очікуванням та інтересам аспіранта має вирішальне значення для його успіху та задоволення від наукової діяльності. В першу чергу це є мотивацією до виконання усіх видів робіт. Коли навчання відповідає очікуванням, аспірант відчуває більшу мотивацію до наукової роботи, а зацікавленість у темі дослідження та навчальному процесі сприяє глибшому зануренню в наукове дослідження. Відповідність навчання інтересам аспіранта підвищує його продуктивність та результативність, адже саме задоволений аспірант більш ефективно використовує час та ресурси для досягнення наукових цілей, якість його наукового дослідження значно зростає. Зацікавленість у темі дозволяє глибше дослідити проблему та отримати більш вагомий результат.

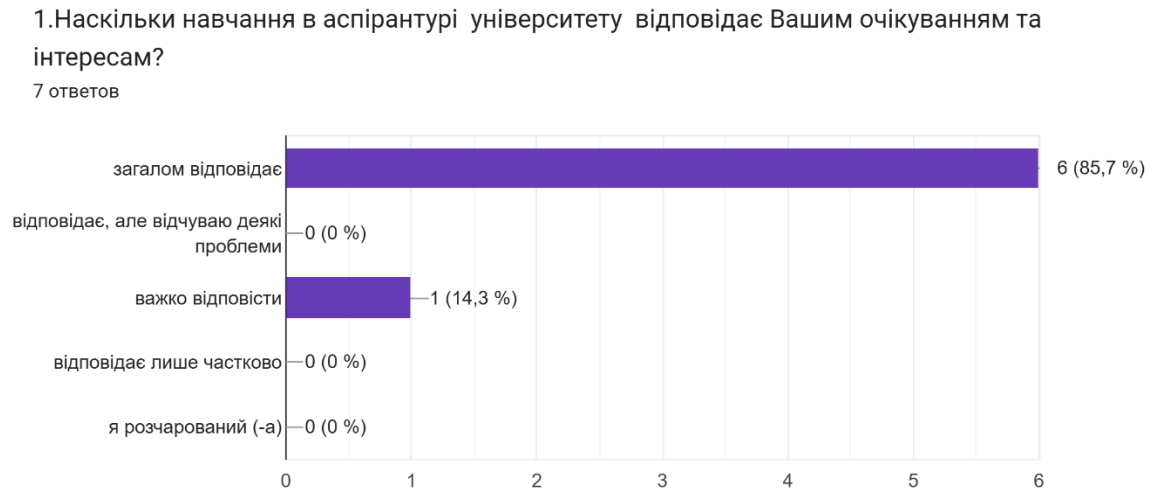
Навчання, що відповідає очікуванням, сприяє розвитку необхідних навичок та компетенцій для успішної наукової кар'єри, пошуку можливості для професійного зростання та розвитку.

Важливим фактором є психологічний комфорт, бо відповідність навчання очікуванням створює психологічно комфортне середовище для аспіранта, задоволення від наукової діяльності знижує рівень стресу та підвищує загальне благополуччя.

Отже, відповідність навчання в аспірантурі очікуванням та інтересам аспіранта є ключовим фактором для його успіху, продуктивності та задоволення від наукової діяльності.

За підрахунками, на запитання: «Наскільки навчання в аспірантурі університету відповідає Вашим очікуванням та інтересам» більшість опитаних, які навчаються за ОНП «Екологія» повністю або частково

задоволені (рисунок 1.1). Зокрема, відповіді «загалом відповідає» дали 85,7 % (6) опитаних здобувачів, посередню позицію «важко відповісти» – обрало 14,3 % (1) опитуваних, а відповіді «відповідає лише частково» та «я розчарований» була відсутня.

Рисунок 1.1. Результати анкетування аспірантів на запитання 1.

Отже, відповідність навчання в аспірантурі очікуванням та інтересам аспіранта є ключовим фактором для його успіху, продуктивності та задоволення від наукової діяльності. Більшість здобувачів ствердно відгукуються про навчання в аспірантурі.

Навчання в аспірантурі, хоч і є важливим етапом для науковців, часто супроводжується низкою проблем, які можуть ускладнити процес здобуття наукового ступеня. Серед запропонованих відповідей щодо проблем, то вони можуть бути пов'язані з браком часу на навчання (поєднання навчання й зайнятості на роботі, необ'єктивне (упереджене) ставлення з боку окремих викладачів або керівника, браком базових знань, творчого натхнення, труднощів в комунікації з науковим керівником, викладачами під час дистанційного навчання чи виконанням програми наукових досліджень. Результати анкетування засвідчили, що 85,7 % (6) респондентів не відчувають значних проблем, лише 14,3 % (1) респондентів вказує на брак творчого натхнення (рисунок 1.2).

2. Відзначте основні проблеми, з якими Ви зіткнулися під час навчання в аспірантурі

7 ответов

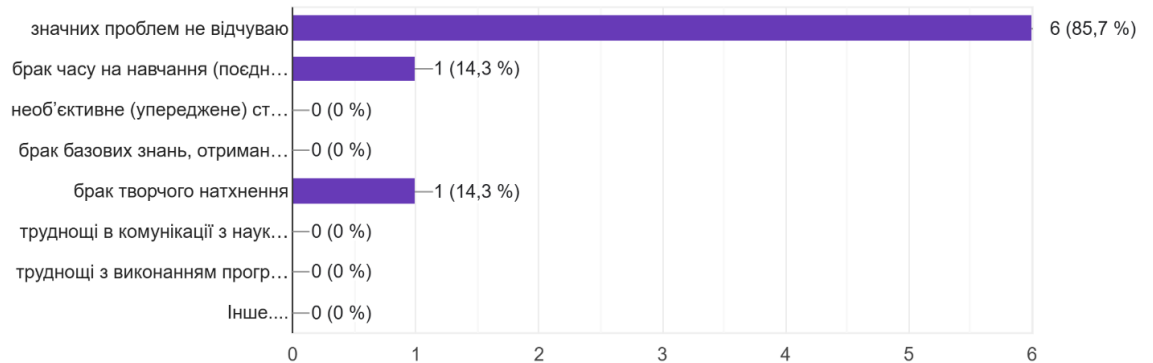

Рисунок 1.2. Результати анкетування аспірантів на запитання 2.

На запитання щодо наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень 28,6 % (2) вказали труднощі з отриманням інформації із зовнішніх джерел, 14,3 % (1) - на недостатній рівень матеріально-технічної бази для проведення дослідів, експериментів, розрахунків, переважна більшість 57,1 % (4) вказали, що труднощі якщо вони, то не пов'язані з навчанням на ОНП (рисунок 1.3).

3. За наявності труднощів з виконанням програми наукових досліджень конкретизуйте їх характер:

7 ответов

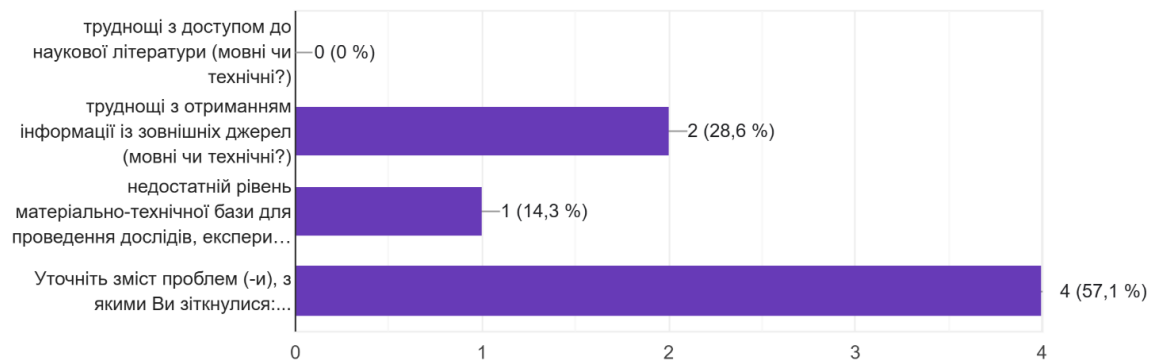

Рисунок 1.3. Результати анкетування аспірантів на запитання 3.

Результати анкетування вказують можуть вказувати на те, що проблеми лежать поза межами компетенції аспірантури у загальному стані наукової інфраструктури або в доступі до зовнішніх ресурсів. Хоча

більшість аспірантів не пов'язують свої труднощі з аспірантурою, існують певні проблеми з доступом до інформації та матеріально-технічної бази. Це вимагає уваги та можливих заходів для покращення умов проведення наукових досліджень.

Оцінка співпраці з науковим керівником, кафедрою та відділом докторантури і аспірантури університету є важливим аспектом для розуміння ефективності підтримки наукової діяльності аспірантів.

Саме рівень співпраці з науковим керівником є важливим показником рівня наукової кваліфікації та досвіду наукового керівника, якості консультацій та методичної допомоги, допомоги у формуванні індивідуального плану наукової роботи, підтримки мотивації, допомоги у підготовці наукових публікацій та виступів на конференціях. Відповіді на анкетні дані засвідчили, що всі респонденти цілком задоволені співпрацею з науковим керівником (рисунок 1.4). Повна задоволеність аспірантів співпрацею з науковим керівником свідчить про високий рівень професіоналізму наукових керівників, що підтверджує їхню компетентність, досвід та здатність ефективно керувати науковою роботою аспірантів, ефективну комунікацію та взаємодію - налагоджений діалог, взаєморозуміння та підтримку з боку наукових керівників, сприятливу наукову атмосферу, що створює комфортні умови для наукової діяльності аспірантів, сприяє їхньому розвитку та успішному виконанню дисертаційних досліджень.

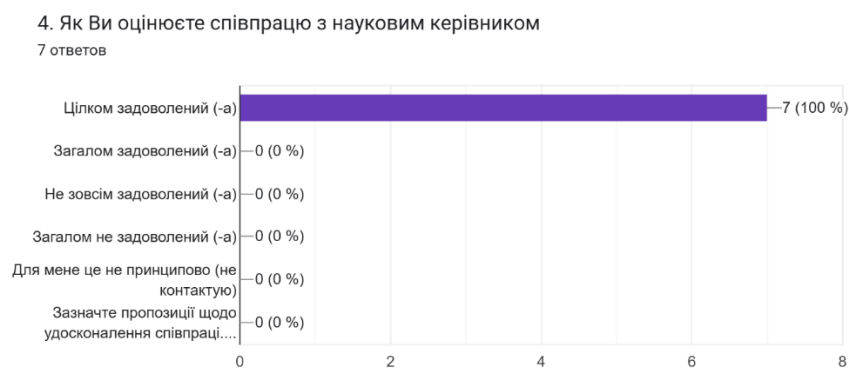

Рисунок 1.4. Результати анкетування аспірантів на запитання 4.

Повна задоволеність аспірантів співпрацею з науковим керівником є позитивним сигналом, але вимагає подальшого аналізу та підтримки для забезпечення високої якості наукової підготовки.

Щодо кафедри, де виконуються наукові дослідження, то це основне наукове середовище, і оцінка співпраці аспірантів та кафедри вказує на рівень наукової активності, наявність наукових семінарів, конференцій, публікацій, можливостей для обміну досвідом та співпраці з іншими науковцями, доступності наукового обладнання, комп'ютерної техніки, рівня комунікації між аспірантами та викладачами, оперативності вирішення організаційних та наукових питань. Результати опитування демонструють, що аспіранти висловлюють абсолютне задоволення рівнем співпраці з кафедрою (рисунок 1.5).

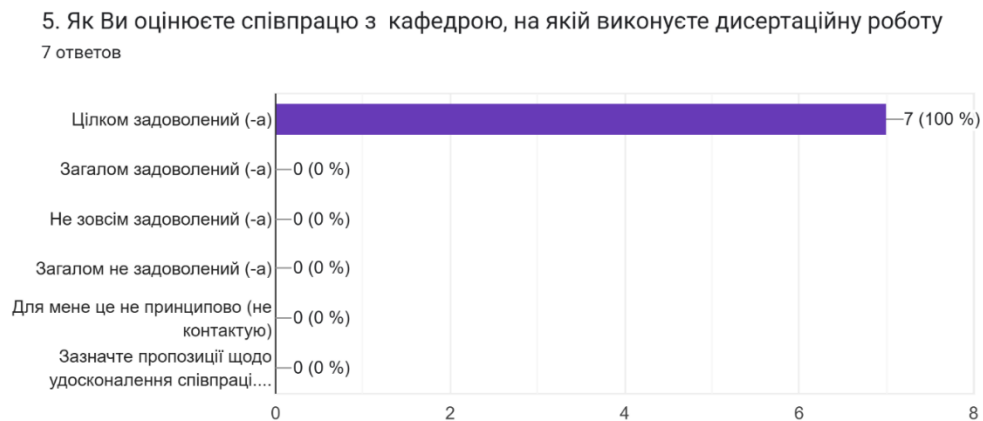
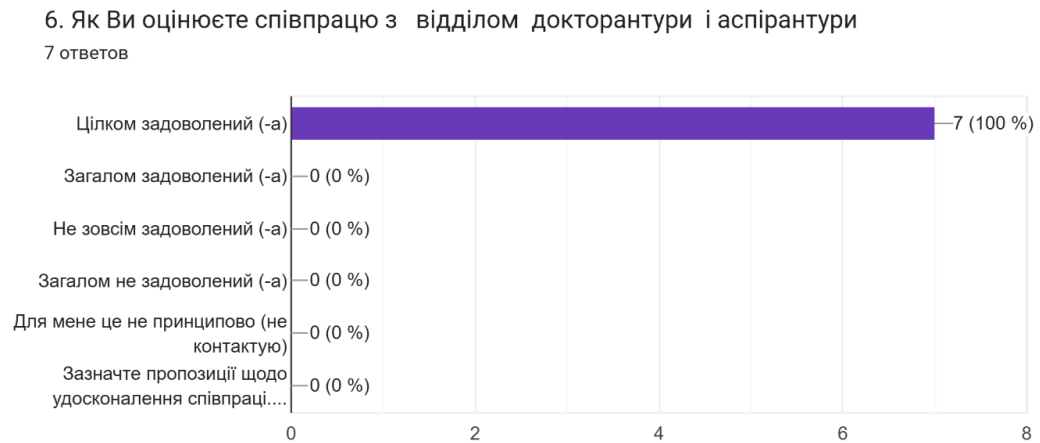

Рисунок 1.5. Результати анкетування аспірантів на запитання 5 .

Повна задоволеність вказує на відкритий та ефективний діалог між аспірантами та викладачами кафедри. Це означає, що аспіранти відчують, що їхні питання та потреби враховуються, а вони отримують своєчасну та якісну допомогу.

Завдання відділу докторантури та аспірантури є організаційна та інформаційна підтримка. Тому оцінка оперативності та якості вирішення організаційних питань, пов'язаних з навчанням в аспірантурі, допомоги у оформленні документів, рівні інформування аспірантів про можливості участі у наукових заходах, конкурсах, грантах, про права та обов'язки

аспірантів та соціальна підтримка є надзвичайно важливим аспектом успішного навчання в аспірантурі. Як і в попередніх відповідях, то всі респонденти цілком задоволені співпрацею з відділом докторантури та аспірантури університету (рисуюнок 1. б).

Рисуюнок 1.б. Результати анкетування аспірантів на запитання 6 .

Результати анкетування засвідчили, що всі респонденти цілком задоволені співпрацею з основними суб'єктами та структурами університету, підтримкою з їх боку. Це є важливим показником ефективності роботи університету в цілому та його окремих підрозділів. Повна задоволеність свідчить про те, що університет успішно створив атмосферу, яка сприяє науковим дослідженням, обміну ідеями та професійному зростанню аспірантів, вказує на відкритий та ефективний діалог між аспірантами та представниками університету. Аспіранти відчують, що університет надає їм необхідну організаційну підтримку, допомагаючи з адміністративними питаннями, доступом до ресурсів та іншими аспектами наукової роботи.

Такий результат є важливим показником успішності аспірантури та свідчить про ефективну організацію наукової роботи. Однак, варто також враховувати необхідність підтримки та розвитку системи підтримки аспірантів, організовуючи семінари, тренінги та інші заходи для підвищення їх кваліфікації.

Підготовка дисциплін загальної підготовки аспірантами є важливим аспектом їхнього навчання, спрямованим на формування широкого наукового світогляду та міждисциплінарних компетентностей. Забезпечення аспірантів необхідними знаннями та навичками, які виходять за рамки їхньої спеціалізації, але є важливими для успішної наукової діяльності, сприяють розвитку критичного мислення, аналітичних здібностей та комунікативних навичок, формуванню розуміння етичних та правових аспектів наукової роботи. На запитання щодо міри задоволення змісту та рівня викладання дисциплін загальної підготовки 85,7 % (6) респондентів вказали, що цілком задоволені, 14,3 % (1) – загалом задоволені (рисунок 1.7).

Рисунок 1. 7. Результати анкетування аспірантів на запитання 7.

Високий рівень задоволеності також вказує на те, що зміст дисциплін відповідає потребам аспірантів та є актуальним для їхньої наукової діяльності. Навіть ті, хто "загалом задоволені" (14,3%), не висловили негативних відгуків, що підтверджує загальне позитивне враження від дисциплін загальної підготовки. Однак, завжди є можливість для покращення. Навіть при високому рівні задоволеності важливо продовжувати моніторинг якості викладання та актуальності змісту дисциплін. Важливо постійно вдосконалювати навчальні програми та методи викладання з урахуванням сучасних тенденцій у науці та освіті.

Загалом, результати підкреслюють важливість дисциплін загальної підготовки для формування всебічно розвинених науковців.

Результати анкетування щодо дисциплін професійної підготовки аспірантів фактично дзеркально відображають високий рівень задоволеності, який спостерігався і у випадку дисциплін загальної підготовки (85,7 % (6) респондентів вказали, що цілком задоволені, 14,3 % (1) – загалом задоволені). Це свідчить про системну якість освітнього процесу в аспірантурі, але також підкреслює необхідність окремого аналізу професійної підготовки, зважаючи на її специфіку (рисунок 1.8).

8. Зазначте, якою мірою Ви задоволені змістом та рівнем викладання дисциплін професійної підготовки (без вибірових)

7 ответов

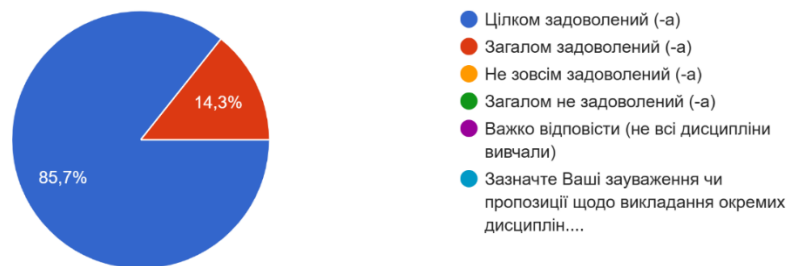

Рисунок 1.8. Результати анкетування аспірантів на запитання 8.

Оцінка організації проведення педагогічної (науково-асистентської) практики під час навчання в аспірантурі є важливим етапом для визначення ефективності підготовки майбутніх викладачів та науковців. Педагогічна практика дозволяє аспірантам набути практичних навичок викладання, організації навчального процесу та взаємодії зі здобувачами. Відповіді на питання анкети щодо оцінки організації педагогічної (науково-асистентської) практики (рисунок 1.9) засвідчили, що більша половина респондентів (4 - 57,1%) вказує, що практика організована на належному рівні, 2 (28,6%) ще не проходила, тому не могла оцінити. 1 респондент вказав, що не вважає практику обов'язковим елементом навчання в аспірантурі.

Рисунок 1.9. Результати анкетування аспірантів на запитання 9.

Участь у міжнародній академічній спільноті, особливо через програми міжнародної академічної мобільності, є надзвичайно важливим аспектом для розвитку сучасного науковця. Для участі в міжнародних програмах академічної мобільності важливо володіти іноземною мовою, необхідно активно шукати можливості для участі в міжнародних наукових заходах та співпраці з іноземними науковцями, важливо розвивати навички міжкультурної комунікації та адаптації до різних культурних середовищ.

Участь у міжнародній академічній спільноті є важливим кроком для розвитку успішної наукової кар'єри. На запитання анкети що оцінки можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у програмах міжнародної академічної мобільності для аспірантів, 42,9 % (4) респондентів вказала, що вже брав (-ла) участь у таких контактах або запланував (-ла) їх така ж кількість - хоче взяти участь, але сумнівається у своїх можливостях, один респондент вказав, що йому про це нічого не відомо (рисунок 1.10).

Результати анкетування показують, що серед аспірантів є значний інтерес до міжнародної академічної мобільності, але також присутні сумніви та брак інформації.

10. Як Ви оцінюєте можливості (наявні чи у перспективі) власного долучення до міжнародної академічної спільноти, у тому числі участь у пр...родної академічної мобільності для аспірантів?

7 ответов

Рисунок 1.10. Результати анкетування аспірантів на запитання 10.

Для аспірантів, які сумніваються у своїх можливостях важливо організувати семінари або тренінги з розвитку навичок презентації, написання наукових статей англійською мовою, підготовки заявок на гранти тощо. Важливим завданням є залучення до участі в міжнародних заходах аспірантів, які вже мають досвід, для обміну досвідом та підтримки.

З метою інформаційної підтримки є необхідність створити інформаційні ресурси (веб-сайт, брошури) з детальним описом доступних програм академічної мобільності, вимог до участі, термінів подання заявок, організувати зустрічі з представниками міжнародних організацій та університетів для надання інформації про можливості.

Важливим аспектом є мовна підготовка, а саме створення курсів іноземних мов, спеціалізованих для наукового спілкування, забезпечення доступу до онлайн-ресурсів для вивчення мов. На сайті університету можливе розміщення детальної інформації про доступні програми академічної мобільності та можливості участі в міжнародних наукових заходах.

Університету необхідно шукати можливості для отримання грантів та стипендій для фінансування участі аспірантів у міжнародних програмах та розробити програми внутрішньої підтримки аспірантів, які беруть участь у міжнародних заходах. Створити в університеті атмосферу, яка сприяє

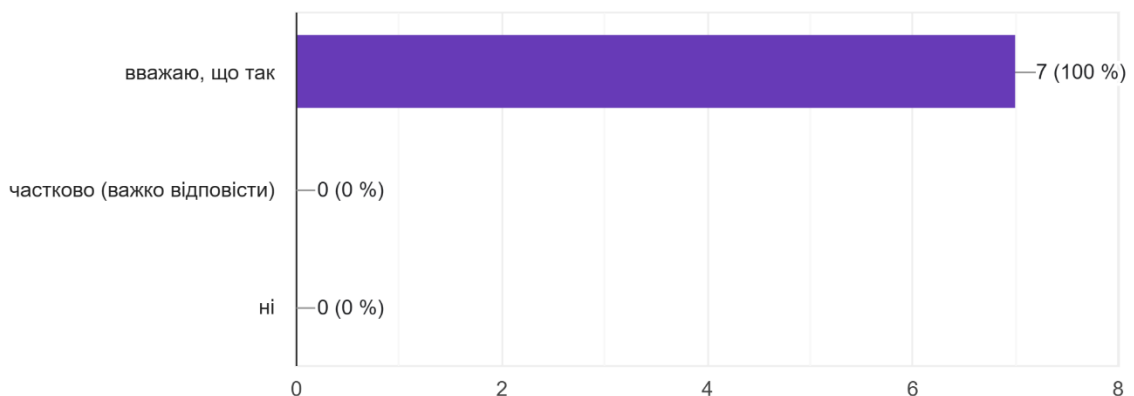
міжнародній співпраці та обміну досвідом, підтримувати ініціативи аспірантів, спрямовані на розвиток міжнародних зв'язків.

Реалізація цих рекомендацій допоможе підвищити активність аспірантів у міжнародній академічній спільноті та сприятиме їхньому професійному розвитку.

Для аспірантів поняття академічної доброчесності має особливе значення, оскільки вони є не лише здобувачами, але й майбутніми науковцями та викладачами. Академічна доброчесність є фундаментом наукових досліджень, що забезпечує достовірність, об'єктивність та надійність результатів. Дотримання принципів академічної доброчесності є необхідною умовою для публікації наукових статей у авторитетних журналах та участі в міжнародних наукових проєктах. На запитання «Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?» всі респонденти відповіли ствердно «Вважаю, що так» (рисунок 1.11).

11. Чи розумієте Ви зміст поняття «академічна доброчесність»?

7 ответов

Рисунок 1.11. Результати анкетування аспірантів на запитання 11.

Рівень психологічного комфорту під час навчання за освітньо-науковою програмою має значний вплив на мотивацію та академічну успішність аспірантів. Позитивне емоційне середовище, це середовище в якому аспіранти відчують себе комфортно та підтримувано, вони більш мотивовані до навчання та наукової роботи. Позитивні емоції сприяють

підвищенню інтересу до дослідження, розвитку творчого мислення та активній участі в науковій роботі. Високий рівень стресу може негативно впливати на мотивацію, викликаючи відчуття тривоги, виснаження та зниження концентрації, а психологічний комфорт допомагає знизити рівень стресу, що сприяє підвищенню мотивації та ефективності навчання. Коли аспіранти відчують підтримку з боку наукового керівника, кафедри та колег, вони більш впевнені у своїх силах та мотивовані до досягнення успіху. Відчуття приналежності до академічної спільноти сприяє підвищенню мотивації та залученості до наукової діяльності. Відповіді на запитання щодо рівня психологічного комфорту під час навчання за освітньо-науковою програмою більшість респондентів вказала що дуже позитивно впливає на вашу мотивацію та академічну успішність (рисунок 1.12). Один респондент вибрав відповідь - швидше позитивно – загалом комфортно, хоча є незначні фактори, що можуть впливати.

12. Як рівень психологічного комфорту під час навчання за освітньо-науковою програмою впливає на вашу мотивацію та академічну успішність?
7 ответов

Рисунок 1.12. Результати анкетування аспірантів на запитання 12.

Оскільки переважна більшість позитивно оцінює вплив комфорту, це підтверджує, що психологічний комфорт є ключовим фактором, який сприяє мотивації та академічній успішності аспірантів та означає, що створення сприятливого психологічного середовища в університеті є надзвичайно важливим. Важливим завданням є підтримка позитивного психологічного середовища - забезпечення підтримки з боку наукових

керівників, кафедри та адміністрації, створення можливості для спілкування та обміну досвідом між аспірантами, організація заходів, що спрямовані на зниження стресу та покращення психологічного комфорту, ідентифікація та усунення негативних чинників шляхом проведення додаткових досліджень для виявлення конкретних факторів, які можуть негативно впливати на психологічний комфорт аспірантів, залучення університетського психолога до роботи з аспірантами з метою набуття навичок управління стресом, проведення тренінгів та семінарів з розвитку навичок управління стресом, тайм-менеджменту та емоційного інтелекту. Забезпечення психологічного комфорту аспірантів є важливим завданням, яке вимагає постійної уваги та зусиль з боку університету.

Ефективність освітньо-наукової програми (ОНП) у врахуванні потреб та ініціатив здобувачів є ключовим показником якості освіти. 71,4 % опитаних аспірантів вказали, що ОНП «Екологія» дуже ефективно враховує їх потреби та ініціативи у процесі навчання та позанавчальної діяльності, 28,6 % - швидше ефективно (рисунок 1.13).

13. Наскільки ефективно освітньо-наукова програма враховує ваші потреби та ініціативи як здобувачів у процесі навчання та позанавчальної діяльності?

7 ответов

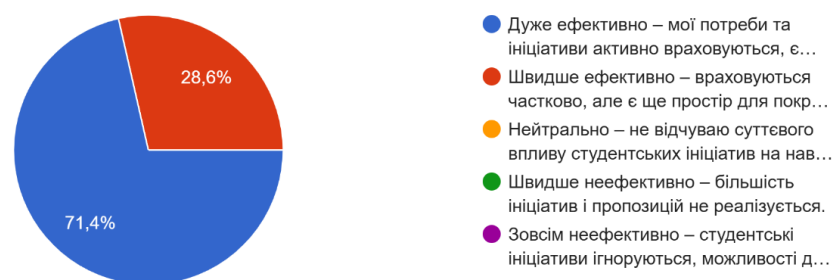

Рисунок 1.13. Результати анкетування аспірантів на запитання 13.

Результати анкетування свідчать про високу оцінку аспірантами ефективності ОНП «Екологія» у врахуванні їхніх потреб та ініціатив. Відсутність негативних відповідей говорить про загальний позитивний стан освітньо-наукової програми.

Для покращення програми необхідно підтримувати постійний зворотний зв'язок, щоб відстежувати потреби та ініціативи аспірантів, проводити опитування, фокус-групи або індивідуальні зустрічі для обговорення проблемних питань та пошуку шляхів їх вирішення, вдосконалювати навчальний процес шляхом впровадження інтерактивних методів навчання, які сприяють активній участі аспірантів, забезпечити доступ до сучасних наукових ресурсів та обладнання, здійснювати підтримку ініціатив, надавати фінансову та організаційну підтримку для участі в наукових конференціях, проєктах та публікаціях.

Загалом, результати свідчать про те, що ОНП «Екологія» є ефективною та відповідає потребам аспірантів. Проте, важливо продовжувати вдосконалювати програму, щоб забезпечити високу якість освіти та наукової підготовки.

2. Результати анкетування щодо конфліктних ситуацій під час навчання на ОНП «Екологія»

Анкетування щодо конфліктних ситуацій є надзвичайно важливим інструментом для забезпечення психологічного комфорту та ефективного навчання аспірантів. Анкетування дозволяє виявити наявність конфліктних ситуацій, які можуть негативно впливати на мотивацію, академічну успішність та загальне самопочуття аспірантів, створюватиме безпечне середовище, де аспіранти можуть відкрито висловити свої думки та почуття, допомагає виявити проблеми в комунікації між аспірантами та іншими учасниками освітнього процесу, розробити та впровадити заходи для покращення комунікації та запобігання конфліктам.

Результати анкетування дозволяють розробити ефективні стратегії для вирішення конфліктних ситуацій та запобігання їх виникненню, проведення тренінгів з управління конфліктами, створення служб медіації або розробку кодексу етичної поведінки. Вирішення конфліктних ситуацій та створення сприятливого психологічного клімату сприяють підвищенню якості освітнього процесу, аспіранти, які почувуються комфортно та підтримувано, більш мотивовані до навчання та наукової роботи. Конфліктні ситуації можуть призвести до стресу, тривоги та вигорання аспірантів. Виявлення та вирішення конфліктів допомагає запобігти цим негативним наслідкам.

Загалом, анкетування щодо конфліктних ситуацій є важливим інструментом для створення сприятливого та безпечного навчального середовища для аспірантів.

На запитання, чи стикалися респонденти під час навчання в аспірантурі з конфліктними ситуаціями в аспірантурі, всі відповіли, що – ні (рисунок 2.1). На питання «Як часто ви стикаєтеся з конфліктними ситуаціями в університеті?» (рисунок 2.2), то більшість не стикалася, лише один респондент вказав, що рідко, що свідчить про те, що сам конфлікт

жодним чином не пов'язаний з навчанням в аспірантурі. Аналіз відповідей на запитання щодо типу конфліктів в середовищі аспірантів (рисунок 2.3), лише один респондент вказав на конфлікт з аспірантами, інші – конфлікти не є пов'язаними з навчанням на ОНП. 85,7 % респондентів вважають, що в університеті повністю створені умови для ефективного вирішення конфліктів, 14, 3% - вважають, що скоріше так ніж – ні (рисунок 2.4). Відповідно 87,5 % опитаних знають куди звернутися для вирішення конфлікту, 14,3 – не зовсім впевнені (рисунок 2.6). Дзеркальна ситуація щодо достатності інформації з вирішення конфліктних ситуацій (рисунок 2.8). Всі респонденти впевнені дуже впевнені чи впевненні у своїх навичках вирішення конфліктів (рисунок 2.5).

Більше половини опитаних знають про існування нормативних документів для вирішення конфліктних ситуацій в університеті, проте значна частина – не знають. Цей результат анкетування вказує на важливу проблему, що може мати такі наслідки як неефективне вирішення конфліктів, адже аспіранти, які не знають про наявні механізми, можуть не звертатися за допомогою або використовувати неефективні способи вирішення конфліктів (рисунок 2.7).

1. Чи стикалися ви з конфліктними ситуаціями під час навчання в аспірантурі?
7 ответов

Рисунок 2.1. Результати анкетування аспірантів на запитання 1.

2. Як часто ви стикаєтеся з конфліктними ситуаціями в університеті?

7 ответов

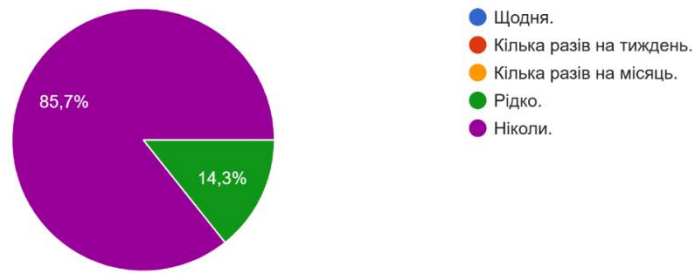

Рисунок 2.2. Результати анкетування аспірантів на запитання 2.

3. Які типи конфліктів найчастіше виникають у вашому середовищі?

7 ответов

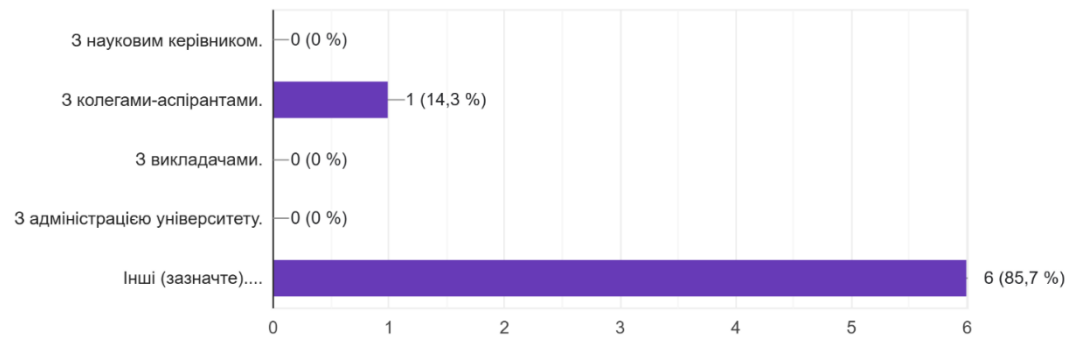

Рисунок 2.3. Результати анкетування аспірантів на запитання 3.

4. Чи вважаєте ви, що в університеті створені умови для ефективного вирішення конфліктів?

7 ответов

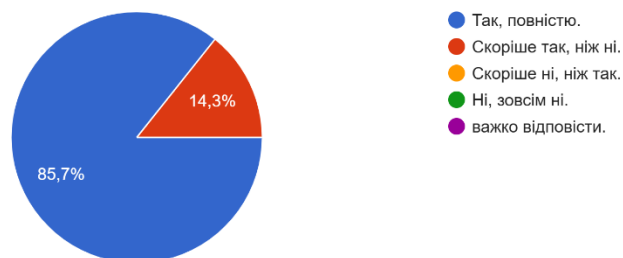

Рисунок 2.4. Результати анкетування аспірантів на запитання 4.

5. Наскільки ви впевнені у своїх навичках вирішення конфліктів?

7 ответов

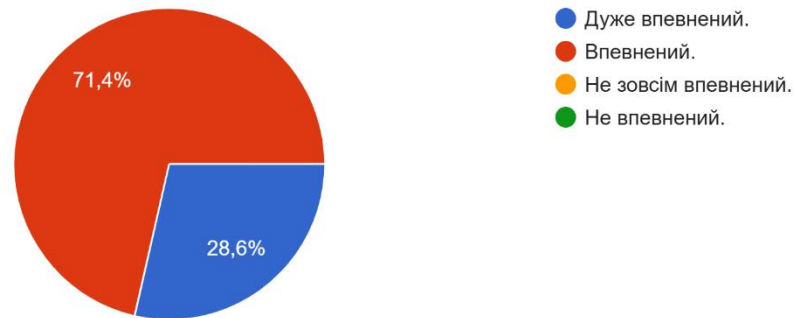

Рисунок 2.5. Результати анкетування аспірантів на запитання 5.

6. Чи знаєте ви, до кого можна звернутися в університеті для вирішення конфліктної ситуації?

7 ответов

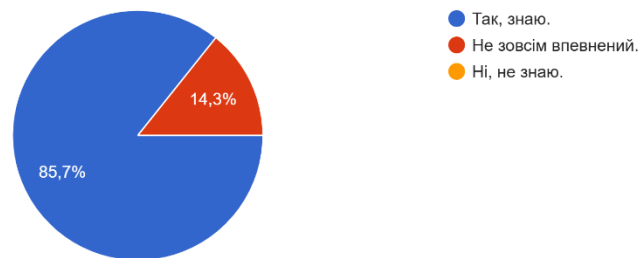

Рисунок 2.6. Результати анкетування аспірантів на запитання 6.

7. Чи знаєте ви про існування внутрішніх документів університету, що регулюють вирішення конфліктних ситуацій?

7 ответов

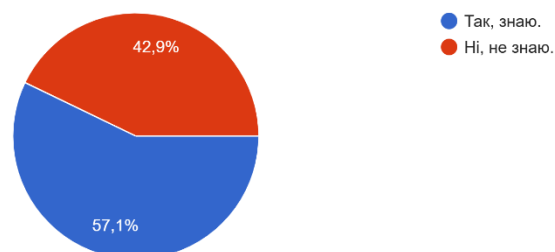

Рисунок 2.7. Результати анкетування аспірантів на запитання 7.

8. Чи вважаєте ви, що вам надається достатньо інформації про процедури вирішення конфліктів?
7 ответов

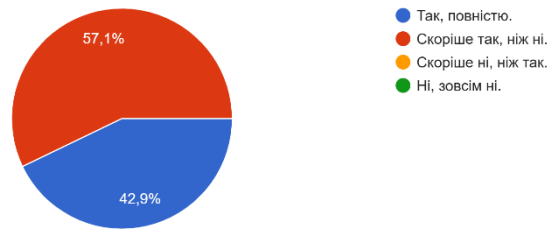

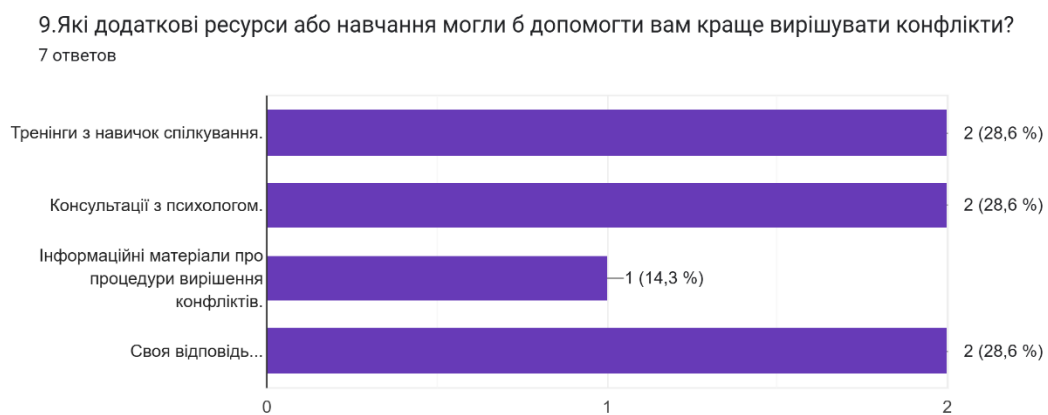
Рисунок 2.8. Результати анкетування аспірантів на запитання 8.

Невирішені конфлікти можуть призвести до стресу, тривоги та негативно вплинути на академічну успішність здобувачів. Здобувачі можуть не знати про свої права та не вміти їх захистити у конфліктних ситуаціях. Незнання про механізми вирішення конфліктів може сприяти погіршенню психологічного клімату в університеті.

Університету необхідно активніше інформувати студентів про наявні нормативні документи та процедури вирішення конфліктних ситуацій. Це можна зробити через розміщення інформації на веб-сайті університету, проведення інформаційних семінарів, тренінгів з управління конфліктами для студентів та викладачів може допомогти запобігти виникненню конфліктних ситуацій.

Забезпечення інформованості здобувачів про механізми вирішення конфліктів є важливим кроком для створення безпечного та комфортного навчального середовища.

На запитання щодо додаткових ресурсів або навчання могли б допомогти вам краще вирішувати конфлікти, то відповіді розділилися між тренінгами з навичок спілкування, інформаційними матеріалами про процедури вирішення конфліктів, консультаціями з психологом. Один респондент вказав на можливість самоосвіти в питаннях вирішення конфліктів (рисунок 2.9).

Рисунок 2.9. Результати анкетування аспірантів на запитання 9.

ВИСНОВКИ

Опитування здобувачів вищої освіти спеціальності Н2 «Екологія» РВО «Доктор філософії» щодо оцінювання якості освітньо-наукової програми «Екологія» та надання освітніх послуг (2024-2025 р.) є важливим інструментом для аналізу та покращення якості освітнього процесу. Звіт надає комплексну оцінку навчання в аспірантурі за освітньо-науковою програмою «Екологія», базуючись на результатах анкетування аспірантів.

Більшість аспірантів загалом задоволені навчанням на ОНП «Екологія», що свідчить про відповідність програми їхнім очікуванням та інтересам. Це позитивно впливає на їхню мотивацію, продуктивність та якість наукових досліджень.

Переважає більшість аспірантів не відчувають значних проблем у навчанні. Основні труднощі пов'язані з доступом до зовнішніх джерел інформації та недостатнім рівнем матеріально-технічної бази і не пов'язані з діяльністю аспірантури.

Аспіранти висловлюють повне задоволення співпрацею з науковими керівниками, кафедрою та відділом аспірантури. Це свідчить про ефективну комунікацію, підтримку та сприятливе наукове середовище. Університет загалом створює комфортні умови для наукової діяльності аспірантів.

Аспіранти високо оцінюють зміст та рівень викладання дисциплін загальної та професійної підготовки. Це підтверджує актуальність навчальних програм та високу кваліфікацію викладачів.

Більшість аспірантів вважають, що педагогічна практика організована на належному рівні. Проте, є аспіранти, які ще не проходили практику або не вважають її обов'язковою.

Серед аспірантів є значний інтерес до участі в міжнародній академічній спільноті. 42,9% аспірантів вже мають досвід міжнародних контактів або планують їх. Така ж кількість аспірантів хоче взяти участь, але сумнівається у своїх можливостях. Необхідно надавати інформаційну та

мовну підтримку, а також заохочувати аспірантів до участі в міжнародних програмах.

Усі аспіранти розуміють зміст поняття "академічна доброчесність".

Психологічний комфорт позитивно впливає на мотивацію та академічну успішність аспірантів. Необхідно підтримувати позитивне психологічне середовище та усувати негативні фактори.

Аспіранти високо оцінюють ефективність ОНП «Екологія» у врахуванні їхніх потреб та ініціатив. Важливо підтримувати зворотний зв'язок та вдосконалювати навчальний процес.

Аспіранти загалом не стикаються з конфліктними ситуаціями, особливо тими, що пов'язані з навчанням в аспірантурі. Це є свідченням сприятливого психологічного клімату в аспірантурі та ефективної роботи університету щодо запобігання конфліктам.

Більшість аспірантів вважають, що в університеті створені умови для ефективного вирішення конфліктів. Вони також знають, куди звернутися у разі виникнення конфліктної ситуації та впевнені у своїх навичках вирішення конфліктів. Проте є недостатня інформованість щодо нормативних документів для вирішення конфліктних ситуацій, оскільки значна частина аспірантів не знає про їх існування.

Університету необхідно активніше інформувати аспірантів про наявні нормативні документи та процедури вирішення конфліктних ситуацій. Це можна зробити через веб-сайт університету, інформаційні семінари та тренінги. Важливо забезпечити аспірантів доступними інформаційними матеріалами та консультаціями з психологом, організувати тренінги з навичок спілкування та управління конфліктами, підтримувати ініціативи аспірантів щодо самоосвіти в питаннях вирішення конфліктів.

Загалом, в університеті створено сприятливе середовище для навчання аспірантів з низьким рівнем конфліктності. Проте, необхідно посилити інформування аспірантів щодо механізмів вирішення конфліктів та надати їм додаткові ресурси для розвитку відповідних навичок.

ОНП «Екологія» є ефективною та відповідає потребам аспірантів. Для покращення програми необхідно підтримувати постійний зворотний зв'язок, щоб відстежувати потреби та ініціативи аспірантів, проводити опитування, фокус-групи або індивідуальні зустрічі для обговорення проблемних питань та пошуку шляхів їх вирішення, вдосконалювати навчальний процес шляхом впровадження інтерактивних методів навчання, забезпечити доступ до сучасних наукових ресурсів та обладнання, покращити матеріально-технічну базу, здійснювати підтримку ініціатив аспірантів, надавати фінансову та організаційну підтримку для участі в наукових конференціях, проєктах та публікаціях, залучати університетського психолога до роботи з аспірантами з метою набуття навичок управління стресом, проведення тренінгів та семінарів з розвитку навичок управління стресом, тайм-менеджменту.